

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.IV.35.260/2015/3.szám

A Kúria a Dr. Jobbágy Krisztina Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Tóth Eszter hatósági ügyintéző által képviselt alperes ellen támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. január 21. napján kelt 11.K.30.156/2014/30. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 33. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.K.30.156/2014/30. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes 2012. május 9. napján a SAPS, illetve a top up 2012. évi igénybevételeivel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 32/2012.(IV.2.) VM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) alapján támogatás kifizetése iránti kérelmet nyújtott be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal elsőfokú hatóságához. A hatóság 2013. február 6. napján kelt határozatában a felperes kérelmének részben helyt adott és 26.009.258 forint támogatási összeget állapított meg.

Ezt követően az elsőfokú hatóság felülbírált a döntését és 2013. június 29. napján kelt határozatával a korábbi határozatát visszavonta, egyidejűleg a felperes kérelmét elutasította, és egyben 9.830.393 forint levonást állapított meg a következő három támogatási év kérelmeire megállapított támogatások terhére. Az elsőfokú hatóság megállapította, hogy a felperes köteles a 26.009.258 forint visszafizetésére, mivel ezen támogatási összeg a korábbi részben helyt adó határozat alapján átutalásra került.

A felperes fellebbezést nyújtott be, melyben - többek között - arra hivatkozott, hogy meghatározott blokkazonosítójú területek vonatkozásában a földhasználati joga fennáll, a földhasználati jog bejelentésére önhibán kívüli okból került sor.

A fellebbezés alapján eljáró Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve a 2013. november 12-én kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú határozat indokolása szerint a felperes által bejelentett 456,31 hektár terület az ellenőrzések alapján 300,77 hektárra csökkent. A különbség 164,54 hektár, ami 54,71% túligénylést jelent, ezért a hatóságnak az 1122/2009/EK rendelet 58. cikk 3. albekezdését kellett alkalmaznia. A másodfokú hatóság a vitatott területek vonatkozásában nem ismerte el a felperest jogszerű földhasználónak.

A felperes a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kérte, az alperes ellenkérelmet terjesztett elő. Ezt követően mind a felperes, mind pedig az alperes több beadványt, nyilatkozatot, illetve előkészítő iratot juttatott el a bíróságra.

Az ügyben eljáró Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 11.K.30.156/2014/30. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A bíróság a 29/2012.(III.24.) VM rendelet (a továbbiakban: VM rendelet) 1. § 8. pontját a jogszerű földhasználó fogalmát idézte, valamint a 4. § (1) bekezdését, továbbá a Jogcímrendelet 3. § (2) bekezdését és a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 38. § (8) bekezdését. A bíróság ezen hazai jogot, illetve az 1122/2009/EK rendelet 25. cikke és 58. cikk (3) bekezdésébe foglalt európai uniós normákat egybevetve rögzítette, hogy egyetért a másodfokú hatóság álláspontjával abban, hogy az egységes területalapú támogatásra az jogosult, aki az igényelt területek vonatkozásában jogszerű földhasználónak minősül. Jogszerű földhasználó az a személy, aki a földhasználati nyilvántartásban bejegyzésre került. A bíróság a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/B. § (2) bekezdése alapján kifejtette, hogy termőföldre és a földhasználati nyilvántartásra irányadó jogszabályok alapján a földhasználó köteles a föld használatát a földhasználati nyilvántartásba bejelenteni, ennek elmulasztása azzal jár, hogy az ügyfél nem minősül jogszerű földhasználónak.

annak jogkövetkezményeivel együtt.

Az ügyben a helyszíni ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az ügyfél 164,56 hektár vonatkozásában nem került a földhasználati nyilvántartásba bejegyzésre. Figyelemmel arra, hogy a felperes a támogatási kérelmét úgy adta be, hogy tisztában volt azzal, hogy az igényelt terület egy része vonatkozásában nem minősül a VM rendelet 1. § 8. pontja alapján jogszerű földhasználónak, ezért a bíróság álláspontja szerint önhibáján kívüli ok fennállása sem állapítható meg a felperes vonatkozásában. A felperesnek a keresetlevélben előadott azon hivatkozása, hogy az érintett területek esetén a szerződéskötések bürokratikus elhúzódása miatt került sor a támogatási kérelem benyújtását követően a földhasználati bejegyzésre, a bíróság álláspontja szerint nem alkalmasak annak igazolására, hogy a felperes földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzésére önhibán kívüli okból került sor. Az a körülmény, hogy a felperes az általa utólag a peres eljárás során csatolt iratok alapján rendelkezik az érintett földterületek vonatkozásában használati joggal, ez nem pótolja a földhasználati nyilvántartásban a földhasználati jog bejegyzésének hiányát, illetve nem támasztja alá, hogy a felperes földhasználati joga önhibáján kívüli okból nem került a földhasználati nyilvántartásba bejegyzésre. A bíróság szerint a felperesnek a per során tett azon hivatkozása, hogy az elbirtoklás alatt álló földterületek földhasználati nyilvántartásba való bejegyzése a földhivatal szerint fogalmilag kizárt, illetve hogy a kivett csatorna és gát művelési ágon nyilvántartott területek vonatkozásában a felperest földhasználóként a földhivatal nem veheti nyilvántartásba, szintén nem alkalmas az önhiba hiányának az igazolására, a földhasználati nyilvántartásba való bejegyzés elmaradásához kapcsolódóan, tekintettel arra, hogy a felperesnek tudomással kellett bírnia a támogatási kérelmének a benyújtásakor, hogy földhasználati jogra vonatkozó bejelentési kötelezettségének nem a teljes kérelmezett terület vonatkozásában tett eleget.

Az ügyben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokon eljáró bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan kérte mind a bírósági ítélet, mind pedig az alperes határozatának az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a Ket. 50. §-át, a Pp. 1. §-át 3. § (6) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, továbbá a 221. § (1) bekezdését.

A felperes előadta, hogy az alperes 2015. január 6. napján beadványt nyújtott be az elsőfokú bírósághoz, de ezt a beadványt csak a jogerős ítélettel egy időben, 2015. január 28-án vette kézhez. Sem az alperes, sem a bíróság nem juttatta el részére ezt a

beadványt az eljárás során, amely olyan eljárási jogszabálysértés, amely az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt. Mindez sérti a Pp. 3. § (6) bekezdését, illetve 8. § (1) bekezdését, sérült a felperesnek az a joga, hogy a bíróság a kereseti kérelmet tisztességes és pártatlan eljárás során bírálja el. A Pp. alapelvei közül felhívta a Pp. 1. §-ában szereplő rendelkezési elvet is. A felperes szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését is. Az elsőfokú bíróság pusztán rögzítette, hogy a szerződéskötés bürokratikus elhúzódására való felperesi hivatkozás nem alkalmas az önhiba hiányának az igazolására, de erre vonatkozó indokot a jogerős döntés egyáltalán nem tartalmaz. Sérült a Pp. 206. § (1) bekezdése is, mivel a bíróság csupán annyit rögzít, hogy a kivett csatorna és gát művelési ágú, valamint az elbirtoklás alatt álló területek esetén azért nem helytálló a felperes önhiba hiányára való hivatkozása, mert a felperesnek tudomással kellett bírnia a támogatási kérelmének a benyújtásakor, hogy a földhasználati jogra vonatkozó bejelentési kötelezettségének nem a teljes kérelmezett terület vonatkozásában tett eleget. Ugyanakkor a felperes 2014. december 22-én csatolta a Debreceni Járási Hivatal Járási Földhivatal végzését annak bizonyítékeként, hogy a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívül nem került bejegyzésre azon területek vonatkozásában, amelyek egyrészt kivett művelési ágú területek, másrészt pedig amelyek elbirtoklása még folyamatban van. A felperes szerint a földhivatali végzés, amelyben a földhasználati jog bejegyzése elutasításra került, hitelt érdemlően bizonyítja az önhiba hiányát. Ebben a vonatkozásban a felperes szerint a VM rendelet 1. § 8. pontjában foglalt követelményeknek megfelel. A VM rendelet 1. § 8. pontja egyértelműen lehetővé teszi az egyéb okirattal történő földhasználati jog igazolását, hogyha a földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzésre önhibán kívüli okból nem került sor. Álláspontja szerint az alperesnek a Ket. 50. § (1) bekezdése alapján már a tényállás-tisztázási kötelezettség körében vizsgálnia kellett volna az önhiba hiányának a kérdését. A felperes felhívta a 73/2009/EK rendelet 34. cikk (2) bekezdését is, amely az olyan területeket minősíti támogathatónak, amelyeket mezőgazdasági tevékenységekre használnak.

A felperes felülvizsgálati kérelmében végezetül előadta, hogy az eljáró bíróság nem határozta meg, hogy mit kell az önhiba fogalma alatt érteni. Álláspontja szerint a jogalkalmazás során az önhiba hiányát a legszélesebb értelemben kell venni, és minden olyan körülményt, amely nem róható fel az ügyfélnek, amelyre ráhatása nem volt, az az önhiba hiányának minősül.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A felperes egyrészt arra hivatkozott, hogy az alperes a 2015.

január 6-ai beadványáról csak a jogerős ítélettel egy időben értesült. A felperes által hivatkozott Pp. 1. §-a a jogviták pártatlan eldöntését garantálja. A 3. § (6) bekezdés szerint: „A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra - törvényben előírt időn belül - nyilatkozhassanak.”

Az alperes 2015. január 6. napján kelt nyilatkozatában azt adta elő, hogy a „kivett csatorna- és gát” művelési ágú területek vonatkozásában földhasználat jogcímét igazoló dokumentumot a felperes a közigazgatási eljárásban nem terjesztett elő, azt csak a perben, 2014. november 6-án kelt beadványa mellékleteként csatolta. Az Eljárási törvény 55. § (1) bekezdése, illetve 38. § (8) bekezdése alapján azt már a kérelem benyújtásával együtt az I. fokon eljáró szerv rendelkezésére kellett volna bocsátani.

Az ügy iratai alapján megállapítható, hogy a bírósági eljárásban a felperes 2013. december 16-án kelt kereseti kérelme és az alperes ellenkérelme mellett a felperes is három és az alperes is három különböző elnevezésű beadványokat juttatott el a bírósághoz. A felperes által hivatkozott legutolsó alperesi beadvány 2015. január 6-án kelt, a bíróság pedig 2015. január 21-én hozta meg ítéletét. A beadvány nem tartalmazott olyan információt, amelyet a felperes nem ismert.

A Pp. 273. § (3) bekezdése értelmében, ha a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, vagy olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt, a Kúria a megtámadott határozatot hatályában fenntartja. A fenti körülmények alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a felperes által jelölt eljárási szabálysértésnek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással nem volt.

A felperes szerint sérült a Pp. 221. § (1) bekezdése, mert azt ez elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy a felperes miért nem tudta bizonyítani az önhiba hiányát. A Pp. 221. § (1) bekezdése az ítélet indokolásával szemben támasztott követelményeket ismerteti. A Kúria megítélése szerint e szabálynak a jogerős ítélet indokolása megfelel. A felperes által hivatkozott indokolási részt követően (amely a szerződéskötések bürokratikus elhúzódására vonatkozó érvet nem fogadta el), az indokolás akként folytatódik, hogy a felperes által a peres eljárás során csatolt iratok nem pótolják a földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzés jogszabályi előírásainak való megfelelést. A jogerős ítélet indokolása a Pp. 221. § (1) bekezdését nem sérti.

A felperes hivatkozott a Pp. 206. § (1) bekezdésben foglaltak sérelmére is, mivel a bíróság nem fogadta el az önhiba hiányának

bizonyításaként a Debreceni Járási Földhivatal végzését. A Pp. e szabálya szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet jogszerűségi vizsgálatát végzi. Nincs hatásköre a jogerős bírósági döntésbe foglalt mérlegelés felülmérlegelésére.

Jelen ügyben a bíróság - a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján - akként mérlegelt, hogy a Járási Földhivatal felperes által becsatolt végzése nem bizonyítja az önhiba hiányát. A jogerős ítélet e körben kitért arra, hogy azért nem fogadja el a bíróság, mert a felperesnek a támogatási kérelem benyújtásakor tudomással kellett bírnia, hogy földhasználati jogra vonatkozó bejelentési kötelezettségének nem a teljes kérelmezett terület vonatkozásában tett eleget. A felperes eredetileg 465,31 hektár terület vonatkozásában nyújtott be támogatás kifizetése iránti kérelmet, amelyre vonatkozóan a hatóság 300,77 hektárt ismert el. A Kúria e körben megjegyzi, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében nem adta elő, hogy a Debreceni Járási Földhivatal végzésében érintett terület nagysága miként viszonyul az igényelt és később elismert terület közötti különbséghez (az 50% túllépéséhez), azaz hogy a bizonyítékok mérlegelése kihatott-e arra, hogy a hatóság az 1122/2009/EK rendelet 58. cikk harmadik albekezdésében foglalt szankciót alkalmazta.

A Kúria osztja a felperes azon álláspontját - amely a mezőgazdasági támogatások esetén követett gyakorlata is - hogy a jogszerű földhasználatot adott esetben nemcsak a bejegyzett földhasználati lappal, hanem egyéb okirattal is bizonyítani lehet. Ugyanakkor e körben nem helytálló a felperes azon felvetése, hogy a jogerős ítélet azért jogszerűtlen, mert a hatóság nem tett eleget a Ket. 50. §-ában előírt tényállás-feltárási kötelezettségének. A Kúria megállapította, hogy a bíróság által felülvizsgált határozat megfelel a Ket. 50. § (1) bekezdésben foglaltaknak, a II. fokú hatóság pedig a per során táblázatban foglalta össze a felperes azon tábláit - az adott táblára ráfedő helyrajzi számokkal együtt - amely tekintetben eltérés volt a jogosultság mértéke és a felperes által igényelt terület között.

A felperes kifogásolta azt is, hogy a jogerős ítélet nem tért ki a VM rendelet 1. § 8. pontjában található „önhiba hiányának” értelmezésére. Álláspontja szerint „minden olyan körülményt, amely nem róható fel az ügyfélnek, amelyre ráhatása nem volt, azt önhiba hiányának kell tekinteni”. A Kúria megítélése szerint az elsőfokú bíróságnak az ügy kapcsán nem állt fenn olyan kötelezettsége, hogy az önhiba hiányát általános érvennyel definiálja. A bíróság a VM rendelet 1. § (8) bekezdését vonatkoztatta jelen ügyre, az önhiba

hiányát az ügyben felmerült bizonyítékok alapján mérlegelte. Az elsőfokú bíróság ítélete e tekintetben is megfelel a vonatkozó jogszabályoknak, így a felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek költsége nem merült fel ezért arról rendelkezni nem kellett.

Az illetékekről való rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontján és 50. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. december 8.

**Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk.előadó
bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró**